

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär avvikelse från aktiebolagslagen, lagen om andelslag, föreningslagen och vissa andra sammanslutningslagar i syfte att begränsa spridningen av covid-19-epidemin

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär avvikelse från aktiebolagslagen, lagen om andelslag, föreningslagen och vissa andra sammanslutningslagar i syfte att begränsa spridningen av covid-19-epidemin (RP 117/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till lagutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- lagutskottet LaUU 5/2020 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört
- lagstiftningsråd Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finansinspektionen
- Finlands Hypoteksförening
- Börsstiftelsen i Finland
- Directors' Institute Finland - Hallitusammattilaiset ry
- Finlands näringsliv rf
- Finans Finland
- Centralhandelskammaren
- Delegationen för noterade företag
- Aktiespararnas Centralförbund rf
- SOSTE Finlands social och hälsa rf
- Finlands Fastighetsförbund rf
- Företagarna i Finland rf
- Stiftelser och fonder rf
- WWF Finland
- professor Seppo Villa.

Betänkande EkUB 17/2020 rd

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om temporär avvikelse från aktiebolagslagen, lagen om andelslag, föreningslagen och vissa andra sammanslutningslagar som gäller företag inom finansbranschen i syfte att begränsa spridningen av covid-19-epidemin. Avsikten är att med anledning av epidemin förlänga giltighetstiden för vissa bestämmelser i den temporära lagen som stiftades våren 2020 så att börs- och First North-listbolagen kan ordna bolagsstämman i sin helhet på basis av distansdeltagande fram till utgången av juni 2021 och att andelslag, föreningar och vissa företag i finansbranschen kan tillåta distansdeltagande och anlitage av ombud vid den stämma eller det möte som avses i lagen och som ordnas före utgången av juni 2021. Det föreslås ingen möjlighet att avvika från tidsfristerna för stämmor och möten.

Det ligger i sammanslutningarnas, delägarnas, medlemmarnas, intressentgruppernas och hela samhällets intresse att säkerställa ett störningsfritt beslutsfattande i dessa sammanslutningar också hösten 2020 och våren 2021. Utifrån förslaget kommer sammanslutningarnas styrelser också hösten 2020 och våren 2021 ha tillräckliga metoder för att ordna möten i enlighet med sammanslutningarnas behov, resurser och hälsoskyddskrav.

Lagen avses träda i kraft den 1 oktober 2020 och gälla till och med den 30 juni 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det huvudsakliga innehållet. Avsikten är att förlänga giltighetstiden för vissa bolagsrättsliga bestämmelser som utfärdats på grund av coronaepidemin, så att börs- och First North-listbolagen kan ordna bolagsstämman i sin helhet på basis av distansdeltagande fram till utgången av juni 2021 och att andelslag, föreningar och vissa företag i finansbranschen kan tillåta distansdeltagande och anlitage av ombud vid den stämma eller det möte som avses i lagen och som ordnas före utgången av juni 2021. Målet är att göra det möjligt att ordna dessa stämmor och möten på ett säkert och förutsägbart sätt.

Förhållande till den undantagslagstiftning som infördes våren 2020. Förslagets huvudsakliga innehåll stämmer överens med den lagstiftning som infördes i våras (290/2020). En väsentlig ändring är att det i den regeringsproposition som nu behandlas inte föreslås några undantag från tidsfristerna för att ordna möten och stämmor.

Problem med motstridiga skyldigheter vid anordnandet av möten. Syftet med den föreslagna lagstiftningen är att lösa problemet med att de sammanslutningar som avses i det här förslaget till lagstiftning måste iaktta de skyldigheter att ordna ordinarie möten som föreskrivs i annan lagstiftning samtidigt som de ska efterleva de föreskrifter som regionförvaltningsverket har utfärdat för att skydda befolkningens hälsa. Under rådande förhållanden med en smittsam sjukdom finns det en risk för att denna konflikt realiseras om regionförvaltningsverket genom föreskrifter begränsar sammankomster på samma sätt som i våras: regionförvaltningsverken har med stöd av 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) omfattande befogenheter att förbjuda alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus och utomhus i kommunerna inom sitt verksamhetsområde. De myndighetsföreskrifter som utfärdats med stöd av 58 § i la-

Betänkande EkUB 17/2020 rd

gen om smittsamma sjukdomar är primära i förhållande till bland annat aktieägarnas rättigheter enligt aktiebolagslagstiftningen.

Enligt en sakkunnigutredning kan restriktionerna enligt propositionen anses vara godtagbara och proportionella. Förslaget påverkar inte aktieägarnas eller medlemmarnas rätt att delta i sammanslutningens beslutsfattande i större utsträckning än vad som är nödvändigt med hänsyn till omständigheterna. Den föreslagna lagstiftningens effekter är både till innehåll och varaktighet begränsade på förhand. Den föreslagna regleringen kan således anses vara godtagbar också med tanke på rättssystemet som helhet och påkallad av ett vägande samhällligt behov.

Utlåtandet från lagutskottet. Lagutskottet (LaUU 5/2020 rd) har granskat propositionen särskilt i fråga om föreningar och undantag från föreningslagen. I fråga om föreningar hänför sig de åtgärder med anledning av covid-19-epidemin som avses i propositionen i synnerhet till att möjligheterna att anlita ombud och underlätta deltagande på distans förlängs för viss tid också efter det att den gällande temporära lagen har upphört att gälla. Under utfrågningen av sakkunniga i lagutskottet lades det fram önskemål om beredning av permanent lagstiftning som underlättar deltagande på distans. Enligt en utredning som lagutskottet fått av justitieministeriet utreder arbetsgruppen Gruppbaseerad medborgarverksamhet 2020, som tillsatts av justitieministeriet, bland annat regleringsbehoven i anslutning till deltagande på distans och ordnande av virtuella möten och lägger vid behov fram förslag om dem. Lagutskottet tillstyrker de föreslagna bestämmelserna.

Vidareutveckling av bestämmelserna. Den aktuella lagstiftningen är avsedd att gälla till och med den 30 juni 2021. Till följd av förslaget och den nu gällande undantagsregleringen görs det alltså avsteg från aktieägarnas centrala rättigheter i sammanlagt mer än ett år. Om det på grund av smittsituationen ser ut som om undantagsbestämmelserna behöver förlängas efter den 30 juni 2021, anser ekonomiutskottet att statsrådet bör bereda bestämmelser i sammanslutningslagarna och andra relevanta lagar om att möjliggöra distansdeltagande för aktieägare och medlemmar så att lösningarna är hållbara på lång sikt med tanke på att aktieägarna ska få sina rättigheter tillgodosedda och demokratin i aktiebolag ska fullföljas. Ekonomiutskottet hänvisar också till det arbete som utförs i justitieministeriets arbetsgrupp Gruppbaseerad medborgarverksamhet 2020, som även lagutskottet nämner. Ekonomiutskottet menar att det nu är lämpligt att invänta arbetsgruppens slutsatser i stället för att man i den nu aktuella lagstiftningen förutsäger vilka omständigheter som kommer att råda efter den period som avses i propositionen. I det fortsatta arbetet ska särskild uppmärksamhet fästas vid att aktieägarnas rättigheter enligt aktiebolagslagen och bolagsordningen kan tillgodoses på behörigt sätt också i fråga om små delägare. Bestämmelserna i det aktuella lagförslaget kan leda till att värdet av aktieägarens innehav i börsbolaget måste uppgå till flera miljoner euro innan aktieägaren har rätt att lägga fram motförslag.

I det fortsatta arbetet ska det också bedömas om det är ändamålsenligt att utvidga den föreslagna regleringen i 2 § 1–5 mom. så att den också gäller privata aktiebolag. Dessa bolag har delvis samma problem med mötesarrangemang som börsbolag.

Sakkunniga har också ställt frågan om aktieägarnas rättigheter skulle tillgodoses bättre om aktieägarna fritt kunde välja ett ombud som företräder dem. Då är det nödvändigt att på motsvarande sätt, med beaktande av syftet med denna lagstiftning att begränsa antalet mötesdeltagare, förskriva att ett sådant ombud ska delta i mötet antingen med hjälp av ett tekniskt hjälpmedel eller vi-

Betänkande EkUB 17/2020 rd

dare befullmäktiga ett ombud som utsetts av bolaget. Ekonomiutskottet ser det som viktigt att också denna fråga bedöms i det fortsatta arbetet.

Slutsatser. Ekonomiutskottet anser att den föreslagna regleringen är motiverad och tillstyrker den med de ändringar som beskrivs närmare i detaljmotiveringen. Utskottet påpekar särskilt att den reglering som föreslås i propositionen bör bedömas i ljuset av att det inte finns något inom kort genomförbart alternativ till de föreslagna bestämmelserna som möjliggör deltagande på distans. Även till den del distansdeltagande anses minska små aktieägares rätt till inflytande på ett negativt sätt, är alternativet till dessa former av deltagande i praktiken att mötet eller stämman kanske inte kan ordnas med beaktande av att bestämmelserna i lagen om smittsamma sjukdomar är tvingande.

DETALJMOTIVERING

5 §. Andra former av sammanslutningar. Enligt propositionsmotiven ska de föreslagna ändringarna på motsvarande sätt som i den gällande temporära lagen också tillämpas på försäkringsföreningar, försäkringskassor och arbetslöshetskassor. I detta sammanhang nämns dock inte att undantagen är tillämpliga på försäkringsbolag eller ömsesidiga försäkringsbolag som omfattas av tillämpningsområdet för försäkringsbolagslagen. I 2 § 5 mom. nämns dessutom inte att försäkringsbolag ingår i tillämpningsområdet för aktiebolagslagens undantagsbestämmelser om att deltagande i bolagsstämmor endast får ske per post, genom datakommunikation eller med något annat tekniskt hjälpmedel. Enligt utredning har det dock inte varit meningen att undanta försäkringsbolag från undantagsbestämmelserna.

Lagförslagets och den gällande temporära lagens (290/2020) bestämmelser om tillämpning av bestämmelserna om aktiebolag i 2 § på kreditinstitut gäller endast kreditinstitut som är börsnoterade bolag eller First North-listbolag. Lagförslagets 5 § 4 mom. bör kompletteras så att samma rättsläge gäller också försäkringsbolag som är börsbolag eller First North-listbolag.

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslagets 5 § 4 mom. omformuleras så här: "Frånsett arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas 2 § i denna lag på försäkringsbolag trots försäkringsbolagslagen och en ledamot av representantskapet för ett ömsesidigt försäkringsbolag får utöva sin rösträtt genom ombud."

Ekonomiutskottet konstaterar att hänvisningsbestämmelserna i 1 och 4 mom. gäller endast sådana kreditinstitut och försäkringsbolag som är börsbolag eller First North-listbolag. Definitionen av närståendeakrets i aktiebolagslagen, som nämns i 2 § 1 mom. i lagförslaget och som gäller ett ombud som utsetts av bolaget, motsvarar till sitt innehåll definitionerna av närståendeakrets i 1 kap. 24 b och 24 c § i försäkringsbolagslagen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Betänkande EkUB 17/2020 rd

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 117/2020 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om temporär avvikelse från aktiebolagslagen, lagen om andelslag, föreningslagen och vissa andra sammanslutningslagar i syfte att begränsa spridningen av covid-19-epidemin

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs

1 §

Tillämpningsområde

Genom denna lag görs temporär avvikelse från vad som föreskrivs om ordnande av bolagsstämma, andelsstämma och fullmäktigesammanträde, föreningsmöte, andelsstämma och fullmäktigesammanträde vid andelsbanker, principalmöte vid sparbanker, försäkringsföreningars föreningsstämma och försäkringskassors kassamöte och hypoteksföreningens möte i vissa bestämmelser i aktiebolagslagen (624/2006), lagen om andelslag (421/2013), föreningslagen (503/1989), lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013), sparbankslagen (1502/2001), försäkringsbolagslagen (521/2008), lagen om försäkringsföreningar (1250/1987), lagen om försäkringskassor (1164/1992) och lagen om hypoteksföreningar (936/1978).

2 §

Aktiebolagslagen

Med avvikelse från 5 kap. 6 § 1 mom. och 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen kan bolagsstämman i ett börsbolag ordnas så att en aktieägare får utöva sina rättigheter vid bolagsstämman endast genom ett av aktieägaren valt ombud. Bolagets styrelse utser ett eller flera ombud som aktieägarna kan anlita och som inte hör till den i 1 kap. 11 eller 12 § i aktiebolagslagen avsedda närstående kretsen. Beslutet om att ordna en i detta moment avsedd stämma fattas av bolagets styrelse.

Med avvikelse från 5 kap. 6 § 1 mom. och 16 § 2 mom. i aktiebolagslagen kan bolagsstämman i ett börsbolag ordnas så att en aktieägare får utöva sin rätt vid bolagsstämman endast på det sätt som avses i 5 kap. 16 § 2 mom. i den lagen med hjälp av post, datakommunikation eller något annat tekniskt hjälpmedel. Beslutet om att ordna en sådan stämma fattas av bolagets styrelse. Bolagets styrelse kan också besluta att också ett i 1 mom. avsett ombud får delta i bolagsstämman endast på det sätt som avses i detta moment.

I en stämmokallelse som utfärdas för en bolagsstämma som avses i 1 eller 2 mom. ska utöver vad som nämns i 5 kap. 16 § 2 mom. i aktiebolagslagen meddelas följande:

Betänkande EkUB 17/2020 rd

1) det huvudsakliga innehållet i beslutsförslagen, och om styrelsen föreslår vinstutdelning till ett mindre belopp än vad som föreskrivs i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen, vinstutdelning till minimibelopp som ett alternativ,

2) den skäligen tid som reserverats för framställande av aktieägarnas motförslag och i 5 kap. 25 § i aktiebolagslagen avsedda frågor och tiden för styrelsens svar samt uppgift om den webbplats där frågorna, svaren och motförslagen finns till påseende före bolagsstämman och innan röstningens avslutats,

3) en presentation av de ombud som bolaget utsett och kontaktuppgifter till dessa,

4) en skäligen tid för eventuell förhandsröstning, samt

5) hur ordförande för stämman och funktionärer till den väljs och hur röstlängden fastställs.

Kallelsen till en i 1 eller 2 mom. avsedd bolagsstämma ska innehålla det huvudsakliga innehållet i aktieägarnas beslutsförslag som har kommit in till bolaget inom en tid som motsvarar vad som föreskrivs i 5 kap. 5 § i aktiebolagslagen, om de aktieägare som har lagt fram förslaget har minst en hundradel av bolagets samtliga aktier. Dessutom ska ett motförslag som inkommit till bolaget på det sätt som föreskrivs i 3 mom. 2 punkten tas upp till omröstning, om de aktieägare som har lagt fram förslaget har motsvarande andel av bolagets samtliga aktier. Andra motförslag behöver inte gå till omröstning. I alla ärenden som ska avgöras ska röstningsalternativen vara ja och nej, om det endast finns ett förslag.

Vid en i 1 eller 2 mom. avsedd bolagsstämma får en aktieägare med avvikelse från vad som föreskrivs i 5 kap. i aktiebolagslagen framställa motförslag och i 25 § i det kapitlet avsedda frågor endast på det sätt som avses ovan i 3 mom. 2 punkten.

Vad som föreskrivs i 1–5 mom. gäller även bolagsstämma för ett sådant aktiebolag som emitterat aktier som är föremål för handel på en i 1 kap. 2 § 1 mom. 8 punkten i lagen om handel med finansiella instrument avsedd multilateral handelsplattform (1070/2017).

3 §

Lagen om andelslag

Med avvikelse från 5 kap. 9 § 1 mom. i lagen om andelslag och oberoende av stadgarna får ett ombud företräda tre medlemmar vid andelsstämman. I stadgarna eller genom beslut av styrelsen är det möjligt att tillåta företrädande av flera medlemmar. Med avvikelse från 5 kap. 41 § 1 mom. i den lagen får också en fullmäktigeledamot bemyndiga en annan fullmäktigeledamot att utöva sin rätt vid fullmäktigesammanträdet. Vid en omröstning som ordnas vid andelsstämman eller fullmäktigesammanträdet är det sammanlagda röstetalet för de ledamöter eller företrädare som företräds av ett och samma ombud högst en tiondel av det sammanlagda röstetalet för de vid stämman eller sammanträdet företrädade ledamöterna eller företrädarna, om inte stadgarna tillåter en större röstandel.

Oberoende av vad som anges i andelslagets stadgar kan styrelsen tillåta deltagande i andelsstämman eller fullmäktigesammanträdet per post, genom datakommunikation eller med andra tekniska hjälpmedel så som avses i 5 kap. 17 § 2 mom. i lagen om andelslag.

Styrelsen kan besluta att deltagande på andelsstämma eller fullmäktigesammanträde som ordnas före utgången av juni 2021 förutsätter en anmälan till andelsstämman enligt 5 kap. 8 § i lagen om andelslag senast en bestämd dag som kan vara tidigast en vecka före stämman. I ett sådant fall räknas den i 5 kap. 30 § i lagen om andelslag avsedda kallelsetiden från den sista anmälningsdagen.

Betänkande EkUB 17/2020 rd

4 §

Föreningslagen

Med avvikelse från 25 § 1 mom. i föreningslagen och stadgarna kan genom beslut av styrelsen tillåtas att ett ombud får företräda en eller flera medlemmar vid föreningsmötet. Med avvikelse från 21 § i föreningslagen kan styrelsen tillåta att också en fullmäktig får bemyndiga en annan fullmäktig att utöva sin rätt vid fullmäktigemötet. Vid en omröstning vid föreningsmötet eller fullmäktigemötet är det sammanlagda röstetalet för de medlemmar eller fullmäktige som företräds av ett och samma ombud högst en tiondel av det sammanlagda röstetalet för de medlemmar eller fullmäktige som är företrädda vid mötet, om inter stadgarna tillåter en större röstandel.

Med avvikelse från den första meningen i 17 § 2 mom. i föreningslagen och med avvikelse från 21 § i den lagen kan föreningens styrelse tillåta deltagande i möte per post, genom datakommunikation eller med något annat tekniskt hjälpmedel så som avses i 17 § 2 mom. i den lagen, även om ett sådant förfarande inte är tillåtet enligt stadgarna och föreningen inte för detta ändamål har godkänt en i 30 § i den lagen avsedd omröstnings- och valordning.

Styrelsen kan besluta att en förutsättning för deltagande i föreningsmöte som ordnas före utgången av juni 2021 är anmälan till föreningsmötet senast en viss dag som kan vara tidigast två veckor före mötet. I ett sådant fall räknas kallelsetiden från den sista anmälningsdagen.

5 §

Andra former av sammanslutningar

Oberoende av vad som föreskrivs i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform ska vad som föreskrivs i 2 § i denna lag tillämpas också på affärsbanker och kreditinstitut i aktiebolagsform.

Oberoende av vad som föreskrivs i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform ska vad som föreskrivs i 3 § i denna lag tillämpas också på andelsbanker och kreditinstitut i andelslagsform.

Oberoende av vad som föreskrivs i sparbankslagen kan sparbankens styrelse besluta att det är möjligt att delta i principalmötet med hjälp av post eller datakommunikation eller något annat tekniskt hjälpmedel. En förutsättning är att deltaganderätten och riktigheten av en rösträkning kan utredas på ett sätt som kan jämföras med de förfaranden som iakttas vid ett vanligt principalmöte. I möteskallelsen ska nämnas den i detta moment avsedda möjligheten att delta i mötet, förutsättningarna för ett sådant deltagande, eventuella anknytande begränsningar i principalernas yttranderätt samt det förfarande som ska iakttas i samband med den. Oberoende av vad som föreskrivs i sparbankslagen kan styrelsen besluta att en principal får bemyndiga en annan principal att utöva sin rätt vid principalmötet.

Frånsett arbetspensionsförsäkringsbolag tillämpas 2 § i denna lag på försäkringsbolag trots försäkringsbolagslagen och en ledamot av representantskapet för ett ömsesidigt försäkringsbolag får utöva sin rösträtt genom ombud.

Med avvikelse från 7 kap. 6 § i lagen om försäkringsföreningar kan föreningens styrelse tillåta deltagande i föreningsstämman per post, genom datakommunikation eller med något annat tekniskt hjälpmedel.

Betänkande EkUB 17/2020 rd

Med avvikelse från 42 och 172 a § i lagen om försäkringskassor kan styrelsen för en försäkringskassa tillåta deltagande i möte per post, genom datakommunikation eller med något annat tekniskt hjälpmedel. Med avvikelse från 41 § 4 mom. i lagen om försäkringskassor får en medlem av en försäkringskassas representantskap utöva sin rösträtt genom ombud.

Oberoende av vad som föreskrivs i lagen om hypoteksföreningar och hypoteksföreningens stadgar kan hypoteksföreningens styrelse eller förvaltningsråd besluta att det är möjligt att delta i hypoteksföreningens möte med hjälp av post eller datakommunikation eller något annat tekniskt hjälpmedel. En förutsättning är att deltaganderätten och riktigheten av rösträkningen kan utredas på ett sätt som kan jämföras med de förfarandena som iakttas vid ett vanligt hypoteksföreningsmöte. I möteskallelsen ska nämnas den i detta moment avsedda möjligheten att delta i mötet, förutsättningarna för ett sådant deltagande, eventuella anknytande begränsningar i medlemmarnas yttranderätt samt det förfarande som ska iakttas i samband med den.

6 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den xx 20xx och gäller till den 30 juni 2021.

Denna lag tillämpas på sådana stämmor, möten och sammanträden till vilka kallelse har utfärdats i enlighet med denna lag och som hålls medan denna lag är i kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 10.9.2020

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Pia Kauma saml
medlem Matias Mäkyne sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Hussein al-Tae sd
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väätäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst
ersättare Aki Lindén sd
ersättare Heikki Vestman saml.

Betänkande EkUB 17/2020 rd

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.